

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
WYŻSZA SZKOŁA PRZEDSIĘBIORCZASCI I ADMINISTRACJI W LUBLINIE
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕРЕЗІВСЬКЕ ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ ОНПУ
ОДЕСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ПРИ
ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ.
М.Є. ЖУКОВСЬКОГО «ХАІ»

*Світлій пам'яті нашого друга та колеги
Сергія Харлампійовича Яворського
присвячується*

МАТЕРІАЛИ

**Міжнародної науково-практичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ДЕРЖАВНО–ПРАВОВОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ»
21-23 червня 2017 року, м. Одеса**

УДК 342.5 (477)

Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання державно-правового розвитку України» містить тези наукових праць, у яких розглядаються: сучасний стан та перспективи розвитку національної правової системи України, реформи в сфері державного управління України в рамках вивчення міжнародного досвіду та розкриття вітчизняних реалій, трансформаційні процеси в сучасному українському суспільстві, державі та економіці. Окремо увагу приділено характеристиці української політичної системи та пошукам шляхів підвищення ефективності її функціонування. Також розглянуто філософський, історичний та культурологічний аспекти суспільно-політичного розвитку України. Не залишилася осторонь й державна інформаційна політика в нашій країні та шляхи її реалізації.

Редакційна колегія:

Марущак В.П. – доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри права і законотворчого процесу Одеського регіонального інституту державного управління Національної Академії державного управління при Президентові України;

Білоусов О.С. – доктор політичних наук, професор кафедри правознавства Одеського національного політехнічного університету;

Чістякова І.М. – кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри правознавства Одеського національного політехнічного університету;

Гегечкорі О.В. – доцент, доцент кафедри соціальних та правових дисциплін Національної академії Національної гвардії України;

Прилуцька А.Є. - канд. філос. наук, проф. ХАІ, завідувач кафедри документознавства та української мови, Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «ХАІ»;

Гладка Т.І. - кандидат наук з державного управління, викладач кафедри філософії і суспільних наук, Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія» (м. Полтава);

Шевченко В.П. – директор Березівського вищого професійного училища ОНПУ, викладач вищої категорії, відмінник освіти України;

Шевченко Г.О. – заступник директора з навчально-методичної роботи та міжнародних зв'язків Березівського вищого професійного училища ОНПУ, викладач вищої категорії;

Кривдіна І.Б. – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри правознавства Одеського національного політехнічного університету (відповідальний секретар);

Моїсеєва Т.М. – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри правознавства Одеського національного політехнічного університету.

Рецензенти:

Пахомова Т.І. – доктор наук з державного управління, професор кафедри права і законотворчого процесу Одеського регіонального інституту державного управління Національної Академії державного управління при Президентові України;

Сухотеріна Л.І. – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри політології Одеського національного політехнічного університету;

Оганісян М.С. – кандидат філософських наук, доцент кафедри державного управління та місцевого самоврядування Одеського регіонального інституту державного управління Національної Академії державного управління при Президентові України.

Актуальні питання державно–правового розвитку України:
Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої світлій пам'яті нашого друга та колеги Сергія Харлампійовича Яворського (21-23 червня 2017 р., м. Одеса). – К.: Каравела, 2017. – 148 с.

ЗМІСТ

Оборський Г.О. Реформування освіти в Україні в контексті реалізації євроінтеграційного напрямку.....6

СЕКЦІЯ 1 «НАЦІОНАЛЬНА ПРАВОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ: ІСТОРІЯ, СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»

Букач В.М. Правова культура.....10

Латишева В.В. Аналіз законодавчих новацій щодо регулювання діяльності органів державної виконавчої служби України.....12

Львова Є.О. До питання про сучасні тенденції та межі реконструкції конституційних принципів.....15

Чістякова І.М. Інститут поліцейського омбудсмену в Україні.....17

Шевченко Б.Г. Правова освіченість та сучасна студентська молодь України.....20

СЕКЦІЯ 2 «РЕФОРМИ В СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА ВІТЧИЗНЯНІ РЕАЛІЇ»

Бачинська К.В. Державна власність в руслі конституційного процесу...21

Гладка Т.І. Розвиток галузі охорони здоров'я України в умовах децентралізації влади.....23

Зембровські Т. Польський досвід регулювання ринку сільськогосподарських земель очима українських науковців.....27

Марущак В.П. Державне управління – генератор розвитку соціально-економічних процесів.....31

Оганісян М.С. Подолання корупції в Україні: міф чи реальність?.....35

Чабанова К.І. Аспекти впровадження реформ в контексті Угоди про асоціацію Україна-ЄС.....37

СЕКЦІЯ 3 «ДЕРЖАВНА СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА І СОЦІАЛЬНА СФЕРА В УКРАЇНІ: ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА РЕФОРМУВАННЯ»

ЗНАЧЕННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ПРОЦЕСІ ВИХОВАННЯ ПАТРІОТИЗМУ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Бабіна В.О. Значення гуманітарних дисциплін у процесі виховання патріотизму у студентської молоді.....40

Карагяур В.І. Спілкування як механізм соціальної взаємодії.....43

Кривдіна І.Б. Роль Організації Об'єднаних Націй у вирішенні проблем внутрішньо переміщених осіб в Україні.....47

Кутузова Н.Г., Кязимова Г.Х. К вопросу о воспитании патриотизма в условиях вступления Украины в ЕС.....52

Марахина Е.Л. Феномен «соціального безум'я» в українському обществі.....	54
Овчаренко Т.Д. Патріотичне виховання студентів – найважливіший напрямок виховної роботи в сучасних умовах.....	56
Прилуцька А.Є. Університетська наука та її роль у формуванні аксіосфери сучасного українського суспільства.....	59
Татакі Д.Д. До питання про шляхи реформування пенсійної системи України.....	62

СЕКЦІЯ 4 «ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У СВІТІ, УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ, ДЕРЖАВІ ТА ЕКОНОМІЦІ»

Гегечкорі О.В., Семенов С.С. Екологічна глобалізація та світоглядна культура.....	66
Іващенко А.Г. Проблеми банківського кредитування малих та середніх підприємств України.....	68
Кучерук М.С. Проголошення Незалежності, «Помаранчева» революція, Революція Гідності: ланки одного ланцюга?.....	72
Піча В.М. Україна в просторі сучасного європейського співтовариства.....	75

СЕКЦІЯ 5 «ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЇЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ»

Грушицька І.Б., Ляшенко Д.О. Розвиток та трансформація партійної системи в Україні.....	77
Пелевин Е.Ю., Мамонтова Э.В. Место и роль историко-архитектурного наследия в формировании концептуальных основ государственной политики памяти.....	80
Шановська О.А. Політико-культурна зумовленість сучасних транзитологічних проблем: вплив інтегруючого чинника на стан політичної системи в Україні.....	83

СЕКЦІЯ 6 «СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ: ФІЛОСОФСЬКИЙ, ІСТОРИЧНИЙ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТИ»

Агафонова Є.О. Стереотипи про Україну в сприйнятті європейських країн.....	86
Бандус В.О. Діяльність В.О. Добровольського на посаді завідуючого кафедрою «деталі машин» ОПІ (1923-1941 рр.).....	89
Воробйова Г.В. Материнська відзнака	91

Грицюта О.О. Внесок Київського відділення Російського Технічного Товариства у розвиток технічної освіти.....	94
Зазимко Н.С. Отказ от вредных привычек как фактор здорового образа жизни.....	97
Іваніченко Л.М. На шляху до свободи: боротьба Н. Махна проти комуністично-більшовицьких «визволителів».....	100
Корнієнко К.В. Еволюція політичних поглядів Д. Дорошенка.....	105
Моїсеєва Т.М. Єврейські богадільні у дожовтневий час (статутні принципи діяльності).....	107
Нестеренко О.П. Історія берестяного промислу в Україні.....	109
Ницевич А.Д. Проблемы экологии городского Автомобільного транспорта.....	113
Петелкакі В.Ф., Петелкакі В.В., Чередніченко Т.М. Плавання як елемент професійно-прикладної фізичної підготовки.....	117
Федорова А.И. Старообрядцы-поповцы г. Одессы в начале XX в.....	119

СЕКЦІЯ 7 «ДЕРЖАВНА ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ»

Білоусов О.С. Міжнародне політико-правове співробітництво у подоланні «цифрової нерівності».....	122
Василенко О.П., Нірян О.П. Нормативно-правові аспекти електронного документообігу в Україні.....	126
Гибински Л. Опыт Болгарии в построении электронного управления...128	
Кубко В.П. Організаційне забезпечення комунікативної Стратегії туристичної компанії.....	131
Кубко В.П., Компанієць І.І. Застосування консалтинговими службами сучасних методик для пошуку раціональних рішень проблем підприємства.....	134
Мельник О.В. Вплив міфології Радянського Союзу на інформаційну політику України (2014-2017 рр.): за матеріалами Інтернет-ресурсів.....	136
Онуфрієнко Л.В. Документування господарської діяльності підприємства харчової промисловості ТОВ «Групи компаній «Содружество».....	139
Спрінсян В.Г. Понятійний апарат документаційного менеджменту.....	140
Сторчак Д.В. Документаційне забезпечення навчально-методичної діяльності кафедри як структурного підрозділу ВНЗ.....	144
Татакі О.О., Московська Ю.А. Бізнес-план як необхідний аналітичний документ започаткування власної справи.....	145

Саме університетська наука, на наш погляд, сьогодні стає центром розвитку соціальних технологій, які надають цілеспрямований вплив на соціальні структури та соціальні процеси. Дійсно, саме в системі соціогуманітарного знання відбувається інтеграція потоків наукової інформації, що йдуть від всіх інших галузей знання. Тому стає і можливою, і історично необхідною нова зміна орієнтації у світі наук - формування антропоцентрованого вектору всієї пізнавальної діяльності.

Література:

1. Бурчин М. Н. Введение в современную точную методологию науки: структуры систем знаний [Текст] / М. Н. Бурчин, В. И. Кузнецов. — М.: АО «Аспект-Пресс», 2017. - 120 с.
2. Кузнецов И. Н. Методика научного исследования [Текст] / И. Н. Кузнецов. — Минск: [б.и.], 2010. — 257 с.
3. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі [Текст] / І. П'ятницька-Позднякова. — К.: [б.в.], 2003. — 116 с.

Татакі Д.Д.

старший викладач, кафедра правознавства,
Одеський національний політехнічний університет
(Одеса, Україна)

ДО ПИТАННЯ ПРО ШЛЯХИ РЕФОРМУВАННЯ ПЕНСІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Питання проведення пенсійної реформи в Україні активно обговорювались с початку 2017 року. На засіданні Кабінету Міністрів 17 травня прем'єр-міністр Володимир Гройсман представив урядовий проект реформи [1]. Майже одночасно з цим, на веб-сторінках державних органів, та у поштових скриньках громадян почало з'являтися звернення прем'єр-міністра щодо пенсійної реформи [2]. Актуальність цієї теми зумовлена статистикою, наведеною головою уряду. З 12 мільйонів пенсіонерів 8 мільйонів отримують мінімальну пенсію (з 1 травня 2017 року – 1312 грн.), що не покриває фактичного прожиткового мінімуму. При цьому дотація з Держбюджету Пенсійному фонду становить 141,3 млрд. грн. Це майже половина від суми, необхідної для виплати всіх пенсій у державі. Якщо цієї ситуації не виправити, то, на думку прем'єр-міністра, вже через 5-10 років не буде можливості не тільки підвищувати пенсії, а й виплачувати їх. При цьому Кабмін розраховує за рахунок реформи до 2024 року зробити Пенсійний фонд бездефіцитним. Тобто, уряд сподівається одночасно збільшувати розмір пенсій, та оздоровлювати фінансовий стан Пенсійного фонду.

Розглянемо наявні варіанти, з яких довелось обирати авторам реформи. По-перше, треба збільшувати надходження до Пенсійного фонду. Цього можна досягти декількома шляхами. Найкращий шлях – збільшення платників Єдиного соціального внеску (ЄСВ). Але розраховувати на зростання кількості працездатного населення нереалістично. Демографічні показники сучасної України постійно погіршуються. За даними Департаменту з економічних та соціальних питань ООН, кількість населення нашої держави на липень 2015 року (з АРК, Донецькою та Луганською областями) становила 44 824 тис. чол., в той час як на еталонний 1993 рік населення України оцінювалось у 51 217 тис. чол. Не складно підрахувати, що протягом 22 років держава втратила понад 6 млн. громадян. Не втішними є й прогнози, згідно з якими до 2050 року Україна втратить ще близько 10 млн. своїх мешканців [3]. Причини депопуляції криються у низькому рівні народжуваності, високій смертності, а також у виїзді частини працездатних громадян за межі України на заробітки або на постійне місце проживання. Процес має настільки загрозливий характер, що це стає предметом обговорення навіть в американській пресі [4]. Процес депопуляції також супроводжується змінами у структурі населення, при яких питома вага людей похилого віку постійно зростатиме. Отже, уряду варто вживати рішучих заходів для уповільнення процесу вимирання населення держави, в іншому випадку жодна пенсійна реформа не допоможе.

Інструментом, за допомогою якого Кабмін може збільшити кількість платників ЄСВ, є покращення фінансової дисципліни. Зараз 25% зайнятого населення не сплачує внески на загальнообов'язкове пенсійне страхування. З 26 млн. громадян віком від 18 до 60 років страхові внески на постійній основі самі сплачують 10,5 млн, за 1,5 млн – сплачує держава.

Ще одним засобом збільшення надходжень до Пенсійного фонду є зростання суми платежів від платників ЄСВ. При цьому збільшувати ставку збору є простим і неефективним рішенням, беручи до уваги скільки громадян ухиляються від сплати ЄСВ. Розраховувати на зростання доходів громадян у короткостроковій перспективі також нереалістично. Збільшення доходів громадян можливе за рахунок покращення економічної ситуації в країні в цілому, зокрема, через зростання продуктивності праці. Поки що про реальне зростання української економіки говорити зарано. Тому уряд пішов іншим шляхом – підвищив розмір мінімальної заробітної плати на 2017 рік до 3200 грн (вдвічі у порівнянні з 2016 роком) і тим самим збільшив надходження до Пенсійного фонду. Крім задекларованої турботи про населення та покращення державних фінансів, такий захід частково вдарив по сірих схемах ухиляння від сплати податків та зборів. Багато хто з роботодавців оформляє працівників на мінімальну заробітну плату, а решту заробітку

виплачує «у конверті». Також для наведення фінансової дисципліни держава застосовує ст.ст. 212 та 212-1 Кримінального кодексу (що у поєднанні з показником неоподаткованого мінімуму на доходи громадян на 2017 рік у розмірі 800 грн) дає можливість накладати штрафи за ухиляння від сплати ЄСВ у розмірі від 800 тис. грн до 2 млн 400 тис. грн. [5]

Другим варіантом оздоровлення пенсійної системи України є оптимізація видатків Пенсійного фонду. Одним з шляхів такої оптимізації є підвищення пенсійного віку. Цим шляхом пішло багато країн Європи, такого кроку від України очікує Міжнародний валютний фонд. Але досі немає жодного економічного обґрунтування якої економії коштів ПФ можна досягти підвищивши вік виходу на пенсію на один рік. Також треба брати до уваги загальну тривалість життя населення, його здоров'я (здатність справлятися з трудовими обов'язками), рівень безробіття серед працездатного населення.

Ще до резервів економії можна віднести пенсії працюючих пенсіонерів та пенсійні пільги деяких категорій працівників. Треба також зазначити, що у вітчизняній практиці також використовується фактичне скорочення розміру пенсій шляхом відмови від проведення їх індексацій відповідно до зростання середнього заробітку або до рівня інфляції.

Розглянемо, які зміни у пенсійному законодавстві пропонує уряд В. Гройсмана і які можуть набути чинності вже з 1 жовтня 2017 р. Першим кроком передбачається «осучаснення» пенсій, тобто перерахунок раніше призначених пенсій відповідно до середнього заробітку за 2014-2016 рр. (3764,40 грн). Фактично, це відмова від практики скорочення пенсій на розмір інфляції. Найбільше від цього виграють так звані «старі» пенсіонери, яким пенсія не перераховувалась вже впродовж п'яти років (з 2012 року). На нашу думку таке рішення не можна вважати в повному розумінні реформою, швидше за все йдеться про належне виконання вже існуючого законодавства. За розрахунками уряду «осучаснення» обійдеться Пенсійному фонду у 12 млрд. грн у 2017 році, та у 30 млрд. у 2018 році.

Крім того, пропонується скасувати обмеження розміру пенсій працюючим пенсіонерам (85 % від розміру пенсії, але не менш 150 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність). Фактично уряд відмовляється від 15% податку на пенсії працюючих пенсіонерів. У зв'язку з цим дуже важливо де уряд сподівається отримати кошти на перерахунок пенсій, одночасно зменшуючи дефіцит Пенсійного фонду і відмовляючись від утримань з пенсій працюючих пенсіонерів.

По-перше, робиться ставка на покращення дисципліни сплати внесків до ПФ. Йдеться про близько 14 млн. працездатних громадян, які не платять ЄСВ.

По-друге, страховий стаж для виходу на пенсію становитиме 35 років, що у поєднанні з мінімальною заробітною платою у 3200 грн. дозволить скорочувати дефіцит ПФ. Відповідно, щоб забезпечувати необхідний розмір ЄСВ, уряд планує і надалі підвищувати мінімальну заробітну плату. При цьому В. Гройсман запевняє що підвищення пенсійного віку не буде, але це не зовсім так. Вийти на пенсію у шістдесят років зможуть лише ті, у кого є не менше 25 років страхового стажу. Тим, кому не вистачає стажу (не більше п'яти років) буде запропоновано доплатити внески за відсутні роки. Відповідно до розрахунків Кабміну, особи (яким станом на 2017 рік) старше 35 років матимуть можливість виходити на пенсію у шістдесят років, від 35 до 25 років – у 63, і особи молодші за 25 років – у 65 років відповідно.

По-третє, уряд залишає пенсії за вислугу років лише військовослужбовцям. З 1 січня 2018 року скасовується право на призначення пенсій за вислугу років для працівників освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та інших.

По-четверте, замінюється механізм відшкодування пенсій за віком на пільгових умовах на сплату роботодавцем підвищеної ставки єдиного внеску розміром 15 та 7 відсотків за працівників, зайнятих на роботах, передбачених списками № 1 та № 2.

Отже, запропонований варіант пенсійної реформи є наступним «тактичним» кроком більш загальної пенсійної реформи, що стартувала з прийняттям у 2003 році Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». Відповідно до рішень Кабінету Міністрів (якщо вони будуть підтримані Верховною Радою) громадянам доведеться працювати довше та з офіційним оформленням. Це дозволить державі впродовж деякого часу ще виплачувати пенсії пенсіонерам. Коли наявний ресурс вдосконалення пенсійної системи буде вичерпано, питання пенсійного забезпечення буде цілком залежати від демографічних показників, продуктивності праці та ефективності економіки в цілому.

Література:

1. Прем'єр-міністр представив урядовий проект пенсійної реформи (Презентація) [Електронний ресурс] / Департамент інформації та комунікацій з громадськістю секретаріату КМУ. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=249987472&cat_id=244276429. – Назва з екрану.
2. Звернення прем'єр-міністра України щодо пенсійної реформи [Електронний ресурс] / В.Б. Гройсман. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <http://www.kagarlyk-rda.gov.ua/index.php/pensiunuufond/5943-zvernennya-prem-er-ministra-ukrajini-shchodo-pensijnoji-reformi>. – Назва з екрану.

3. World Population Prospects, the 2015 Revision [Електронний ресурс] / United Nations. Department of Economic and Social Affairs. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://esa.un.org/unpd/wpp/Download/Standard/Population/> / <https://esa.un.org/unpd/wpp/Download/Standard/Population/>. – Назва з екрану.
4. Peterson N. Amid War, Ukraine's Population Continues to Dwindle [Електронний ресурс] // The Daily Signal. – February 21, 2017. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <http://dailysignal.com/2017/02/21/ukraines-population-continues-to-dwindle/>. – Назва з екрану.
5. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>. – Ст.212-1.

СЕКЦІЯ 4

ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У СВІТІ, УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ, ДЕРЖАВІ ТА ЕКОНОМІЦІ

Гегечкорі О.В.

доцент кафедри соціальних та правових дисциплін
Національної академії Національної гвардії України, доцент

Семенов С.С.

заступник начальника кафедри соціальних та правових дисциплін
Національної академії Національної гвардії України, кандидат
філософських наук, доцент
(Харків, Україна)

ЕКОЛОГІЧНА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА СВІТОГЛЯДНА КУЛЬТУРА

Проблема взаємодії людини й природи, що є актуальною з моменту виникнення людства, набуває особливого звучання у добу глобалізації. Сучасна людина із власної волі опинилася у ситуації, коли її взаємини з довкіллям не обмежуються такими емпіричними фактами, як-то: вичерпання природних ресурсів, знищення рослинних і тваринних видів, забруднення світового океану, повітря тощо. Серед дослідників все більше утверджується розуміння того, що саме стан «людського духу», неадекватне, саморуйнівне ставлення людини до природи є головною причиною глобальної екологічної кризи. На початку XXI століття споживацьке ставлення людини до навколишнього середовища, започатковане беконівським фразеологізмом – «природа не храм, а майстерня», добігло своєї межі - і, як наслідок, - маємо глобальну